

врѣме се събираха до 100 души, а лѣтно оставаха до 10 и то често бѣгаха и те по кѣра да пасатъ волеветъ. За това и никой другъ ме не срѣщна по пѣтя. Стрика ми имаше двама гости. Споредъ тогавашнитѣ строения на домоветъ хаетитѣ бѣха открити. Гоститѣ стояха гърбомъ къмъ двора, а стрика ми бѣ до вжтрѣшната стѣна и не виждаше на двора. Азъ прѣнесохъ книгитѣ въ плѣвника, заровихъ ги въ останалата отъ миналата година плѣва и отидохъ при гоститѣ. Стѣдъ като си отидоха гоститѣ, седнахме да обѣдваме. Седнахъ и азъ „Невинния“ между всичкитѣ безъ да подозира нѣкой каква работа съмъ извършилъ. Чакахъ само врѣмето на вечернята, защото тогава щѣше да излѣзе грѣма, плача и вика на поповитѣ за пропадналия имъ грѣцизъмъ въ черквата „св. Димитръ“. Щомъ дойде врѣме за вечерня, ето, че тича попъ Нико икономъ и вика още отъ пѣтя на стрика ми:

— „Стоене, Стоене, скоро излѣзъ“!

Стрика ми, като несвѣсенъ въ тая работа, изкочи и съ страхъ и очудване го попита:

— „Какво е то“?

Попъ икономъ каза:

— „Кждѣ сж черковнитѣ книги“?

— „Какви книги“? — Пита стрика ми.

— „Черковнитѣ книги“! Отговаря високо попа.

— „Нали сж въ черковата?! Вий ги знаете! Отъ гдѣ ще ги знамъ азъ?!“

— „Ти нали си епитропъ, какъ да ги не знаешъ?!“

— „Азъ си зная само пангаря. Излѣзвамъ по напрѣдъ отъ Васъ. Ключа не е у мене. Патай килижийката“.

И отидоха на едно въ черкова. А пѣкъ другитѣ двама попа въ черковата се били уловили за брадитѣ, споредъ както ми разправи отсѣгнѣ стрика ми, и само охкаты и пѣшкаты. Попитали килижийката и тя имъ каза, че „отзарана, когато мѣтѣхъ, бѣха въ черкова и, като заключихъ, ги оставихъ пакъ тамъ“, безъ да знае, горката, че до като прѣмете и заключи, кнититѣ бѣха вече подъ плочитѣ въ гробищата.

Въ това врѣме на Петропавловския манастиръ имаше единъ игуменъ, Отецъ Максимъ ¹⁾ — вѣрлъ гонитель и противникъ на гърцизма, — който, бѣше първоначално български учителъ въ Лѣсковецъ. Той бѣше открилъ въ Лѣсковецъ отъ сто години закрито българско училище. Сжщия бѣше съвѣтвалъ стрика ми още отъ година напрѣдъ да купи скоро отпустнатитѣ отъ султана да влѣзатъ въ България славянски черковни книги. Стрика ми му казалъ, че, ако ги

¹⁾ Максимъ Райковичъ,